

MAGYAR

KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,

2004. december 10.,

péntek

187. szám

Ára: 322,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

29/2004. (XII. 10.) TNM r.	Balatonrendes vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról*.....	14374
30/2004. (XII. 10.) TNM r.	Gyenesdiás vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról*.....	14379
31/2004. (XII. 10.) TNM r.	Vonyarcvashegy vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról*.....	14385
52/2004. (XII. 10.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14390
53/2004. (XII. 10.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	14394

* A Magyar Közlöny a rendelet mellékletét képező eredeti M=1:2000 méretarányú tervlapok kicsinyített példányait tartalmazza. A rendelet mellékletének M=1:2000 méretarányú eredeti tervlapjait a Magyar Hivatalos Közlönykiadó által kiadott CD tartalmazza, amelyet az előfizetők kérésre megkapnak [telefon: 36 (1) 266-9290/237 és 238 mellék, fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357]. A rendelet mellékletét képező tervlapok eredeti méretarányú példányairól készült másolatok a sokszorosítás költségeinek térítésével megrendelhetők a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaságtól [1016 Budapest, Gellérthegy u. 30–32. Telefon: 36 (1) 224-3100].

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

A tárca nélküli miniszter 29/2004. (XII. 10.) TNM rendelete

Balatonrendes vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról*

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény 58. § (2) bekezdése a) és b) pontjában kapott felhatalmazás, valamint a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) előírásaival összhangban a következőket rendelem el:

1. §

Balatonrendes vízpart-rehabilitációs tanulmánytervét e rendelet *mellékletével* kiadom.

2. §

(1) A kormányrendeletben meghatározott vízpart-rehabilitációs szabályozási követelmények Balatonrendes közigazgatási területén a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv

* A Magyar Közlöny a rendelet mellékletét képező eredeti M=1:2000 méretarányú tervlap kicsinyített példányát tartalmazza. A rendelet mellékletének M=1:2000 méretarányú eredeti tervlapját a Magyar Hivatalos Közlönykiadó által kiadott CD tartalmazza, amelyet az előfizetők kérésre megkapnak [telefon: 36 (1) 266-9290/237 és 238 mellék, fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357]. A rendelet mellékletét képező tervlap eredeti méretarányú példányáról készült másolat a sokszorosítás költségeinek térítésével megrendelhető a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhatalnok Társaságtól [1016 Budapest, Gellérthegy u. 30–32. Telefon: 36 (1) 224-3100].

M=1:2000 méretarányú tervlapján lehatárolt területre terjednek ki.

(2) A kormányrendeletben meghatározott szabályozási követelményeket az (1) bekezdés szerint lehatárolt tanulmányterv által meghatározott területfelhasználási egységekre kell alkalmazni.

3. §

(1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete a zöldterületen lévő parti sétány területének megállapítása során eltérhet ezen területnek a melléklet szerinti vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben meghatározott, újonnan kialakítandó zöldterületen történő teljes vagy részleges kijelölésétől, ha a mellékletben megállapított, zöldterületen lévő parti sétány helyettesítésére olyan területen kerül sor, amely

a) a helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterület, továbbá

b) a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv szerint zöldterületek kijelölésére alkalmasnak és részlegesen összevont vagy összevont területfelhasználási kategóriáként szabályozott területnek minősül.

(2) E rendelet mellékletével kiadott vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben megállapított különleges strandterületeken telekfelosztás és telekhatár rendezés nem végezhető.

4. §

A mellékletet képező vízpart-rehabilitációs tanulmányterv M=1:2000 méretarányú tervlapjának egy eredeti, hitelesített példányát – későbbi hozzáférés céljából – a Dokumentációs Központban helyezem el.

5. §

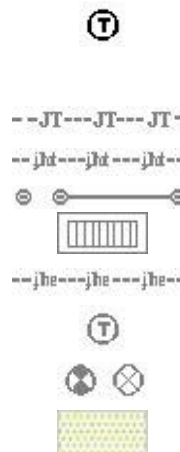
(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

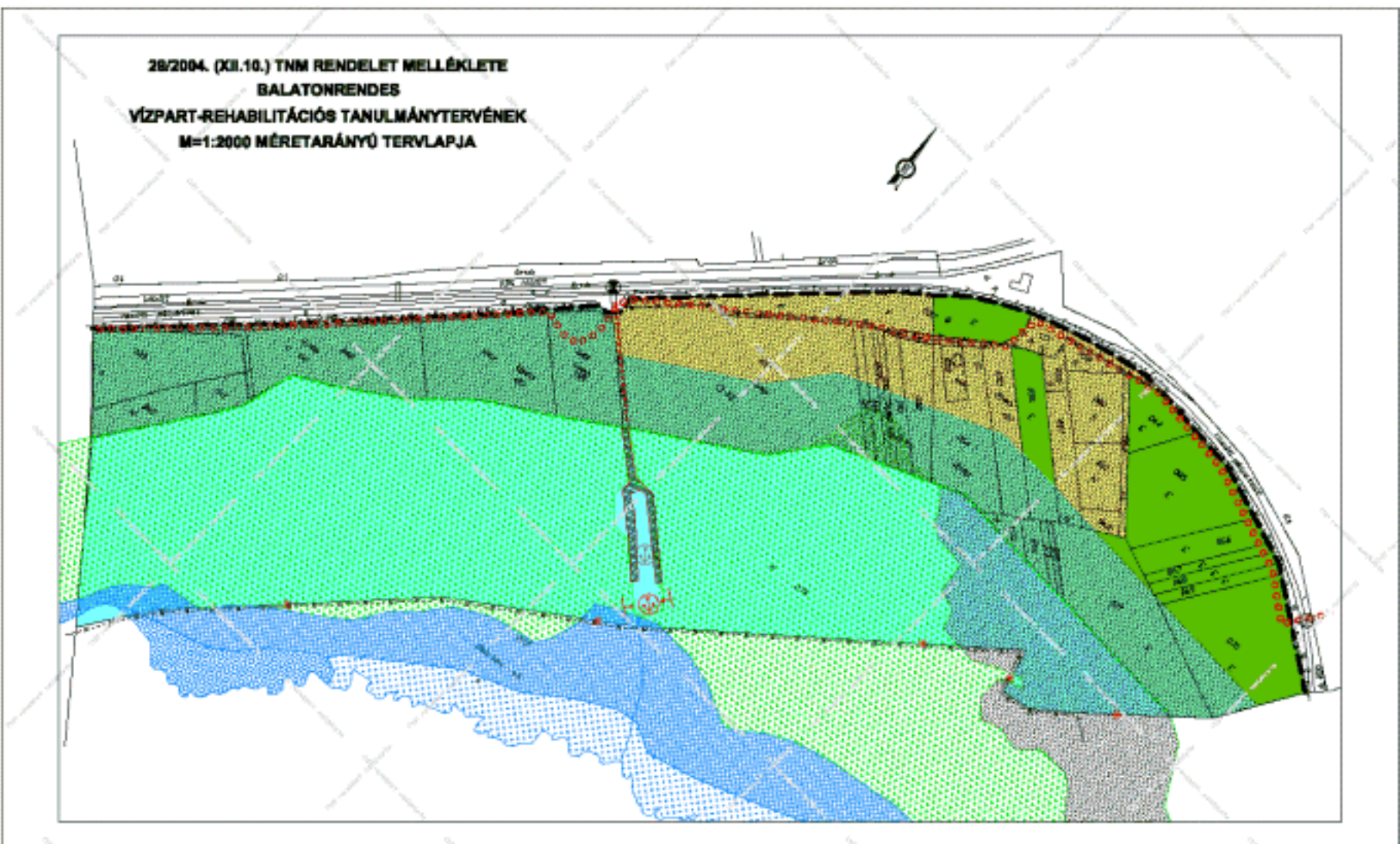
(2) A rendelet előírásait a rendelet hatálybalépését követően indult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

Dr. Kolber István s. k.,
regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős
tárca nélküli miniszter

Melléklet a 29/2004. (XII. 10.) TNM rendelethez

Balatonrendes vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének M=1:2000 méretarányú tervlapja

**A tárca nélküli miniszter
30/2004. (XII. 10.) TNM
rendelete**

**Gyenesdiás
vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel
érintett területének lehatárolásáról
és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének
elfogadásáról***

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény 58. § (2) bekezdése *a)* és *b)* pontjában kapott felhatalmazás, valamint a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) előírásaival összhangban a következőket rendelem el:

1. §

Gyenesdiás vízpart-rehabilitációs tanulmánytervét e rendelet *mellékletével* kiadom.

2. §

(1) A kormányrendeletben meghatározott vízpart-rehabilitációs szabályozási követelmények Gyenesdiás közigazgatási területén a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv M=1:2000 méretarányú tervlapján lehatárolt területre terjednek ki.

(2) A kormányrendeletben meghatározott szabályozási követelményeket az (1) bekezdés szerint lehatárolt tanul-

* A Magyar Közlöny a rendelet mellékletét képező eredeti M=1:2000 méretarányú tervlapok kicsinyített példányaikat tartalmazza. A rendelet mellékletének M=1:2000 méretarányú eredeti tervlapjait a Magyar Hivatalos Közlönykiadó által kiadott CD tartalmazza, amelyet az előfizetők kérésre megkapnak [telefon: 36 (1) 266-9290/237 és 238 mellék, fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357]. A rendelet mellékletét képező tervlapok eredeti méretarányú példányairól készült másolatok a sokszorosítás költségeinek térítésével megrendelhetők a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaságtól [1016 Budapest, Gellérthegy u. 30–32. Telefon: 36 (1) 224-3100].

mányterv által meghatározott területfelhasználási egységekre kell alkalmazni.

3. §

(1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete a zöldterületen lévő parti sétány területének megállapítása során eltérhet ezen területnek a melléklet szerinti vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben meghatározott, újonnan kialakítandó zöldterületen történő teljes vagy részleges kijelölésétől, ha a mellékletben megállapított, zöldterületen lévő parti sétány helyettesítésére olyan területen kerül sor, amely

a) a helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterület, továbbá

b) a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv szerint zöldterületek kijelölésére alkalmasnak és részlegesen összevont vagy összevont területfelhasználási kategóriaként szabályozott területnek minősül.

(2) E rendelet mellékletével kiadott vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben megállapított különleges strandterületeken telekfelosztás és telekhatár rendezés nem végezhető.

4. §

A mellékletet képező vízpart-rehabilitációs tanulmányterv M=1:2000 méretarányú tervlapjának egy eredeti, hitelesített példányát – későbbi hozzáférés céljából – a Dokumentációs Központban helyezem el.

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

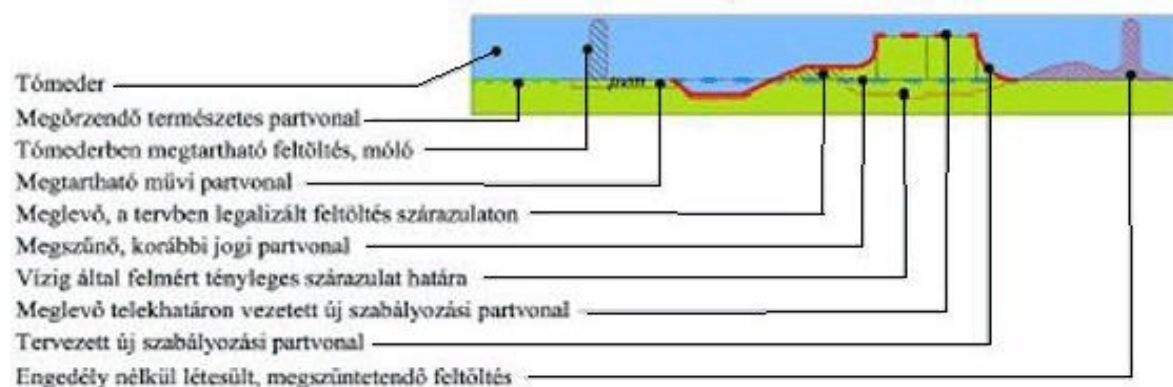
(2) A rendelet előírásait a rendelet hatálybalépését követően indult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

Dr. Kolber István s. k.,
regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős
tárca nélküli miniszter

Melléklet a 30/2004. (XII. 10.) TNM rendelethez

Gyenesdiás vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének M=1:2000 méretarányú tervlapja

GYENESDIÁS REHABILITÁCIÓS TANULMÁNYTERVE JELMAGYARÁZATA

A TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEKBEN ÉRVÉNYESÍTENDŐ, JÓVÁHAGYANDÓ SZABÁLYOZÁSI ELEMÉK:

Építési hatósági intézkedést igénylő, engedély nélkül, ill. joghatályos településrendezési tervvel ellentétesen beépített terület

Újonnan kialakítandó közterületek, önkormányzati elővásárlási joggal terhelt területek

Kötelezően megtartandó közterületek

Telek közhasználat elől el nem zárható területe

Beépítetlenül megőrzendő parti területsáv

Parti kemping létesítésére felhasználható partszakasz

A hajózási, sport és idegenforgalmi célú kikötők létesítésére felhasználható partszakasz

Strandolásra alkalmas partszakasz

Parti sétány kialakítására alkalmas nyomvonal

Elsődlegesen gyalogút kialakítására alkalmas nyomvonal

Önálló kerékpárút vagy kijelölt kerékpársáv kialakítására alkalmas nyomvonal

Elsődlegesen közút kialakítására alkalmas nyomvonal

Tervezett parkoló területe

Zöldterületen elhelyezhető építmények számára kijelölt terület

Kötelezően rögzített szabályozási vonal és szabályozási szélesség méterben

Tervezett belterületi határ

Megszüntető jel a tómederben

- kertvárosias lakóterület

- vegyes terület

- gazdasági terület

- üdülőterület

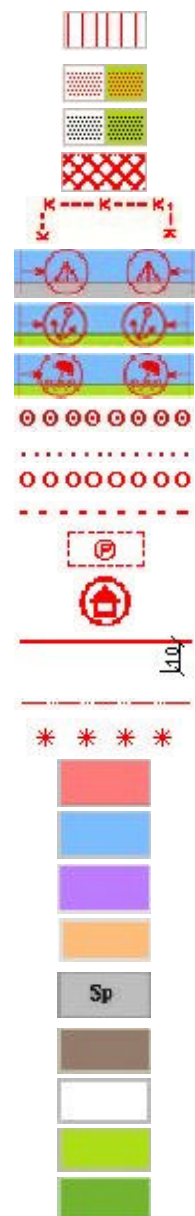
- különleges terület 5% v. annál nagyobb beépítettség engedélyezésével
(a beírás a jellegére utal*)

- kötöttpályás (vasúti) közlekedési terület

- közlekedési célú terület

- zöldterület

- védelmi, valamint egészségügyi, szociális és turisztikai rendeltetésű erdőterület

* A különleges területek betűjelei a 283/2002. Korm. rend. alapján:

Okt = oktatási központ területe

K = kemping területe

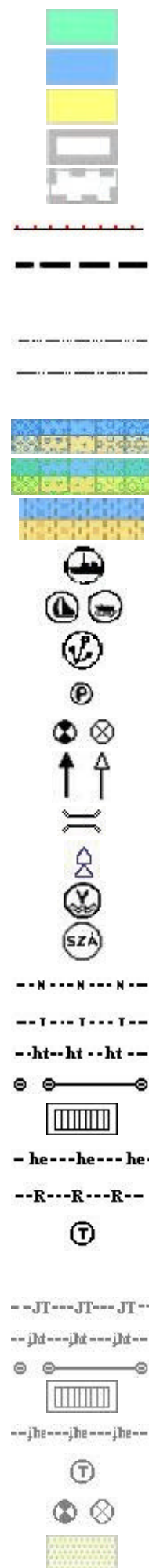
Eü = egészségügyi terület

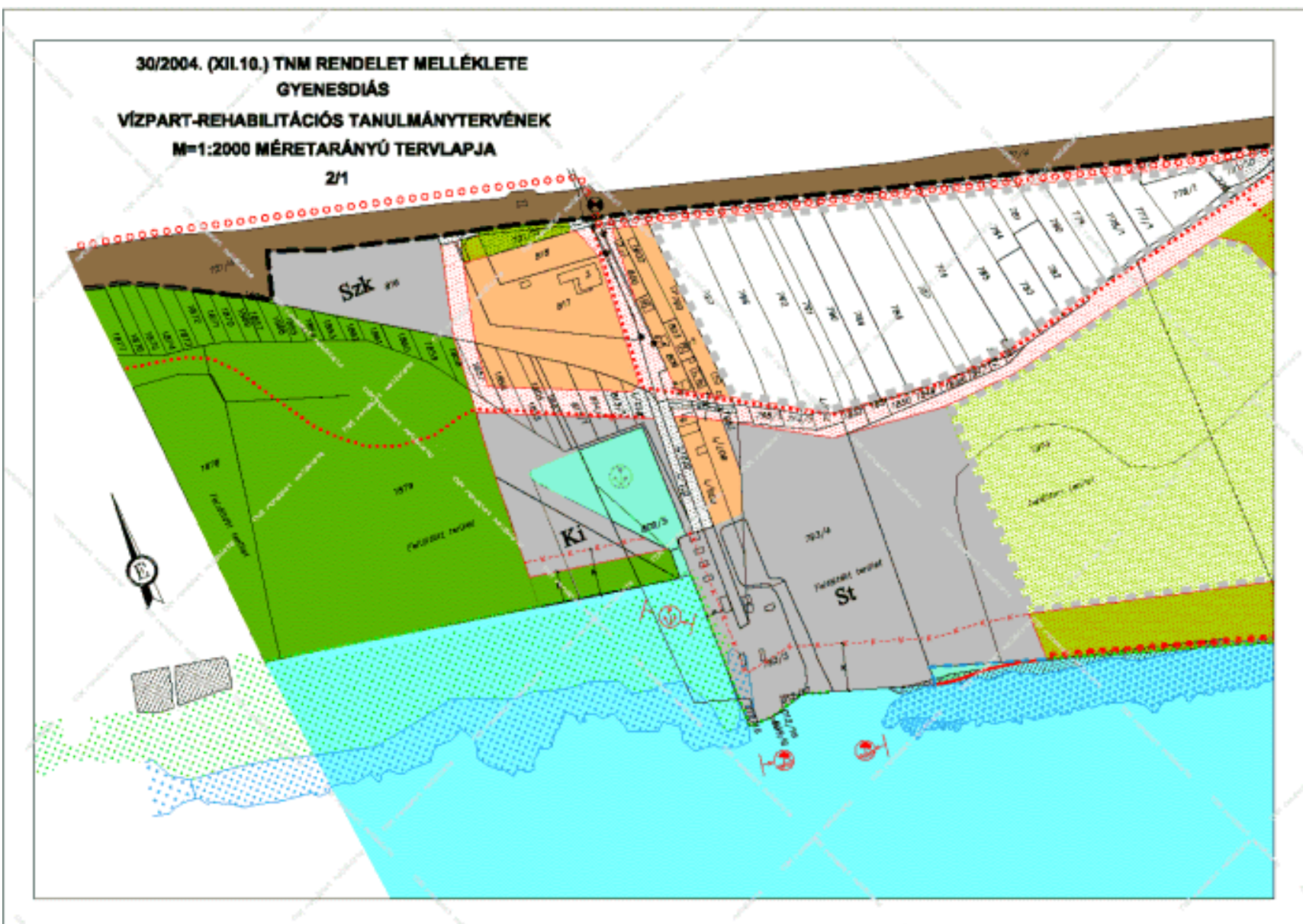
Szk = szabadidőközpont

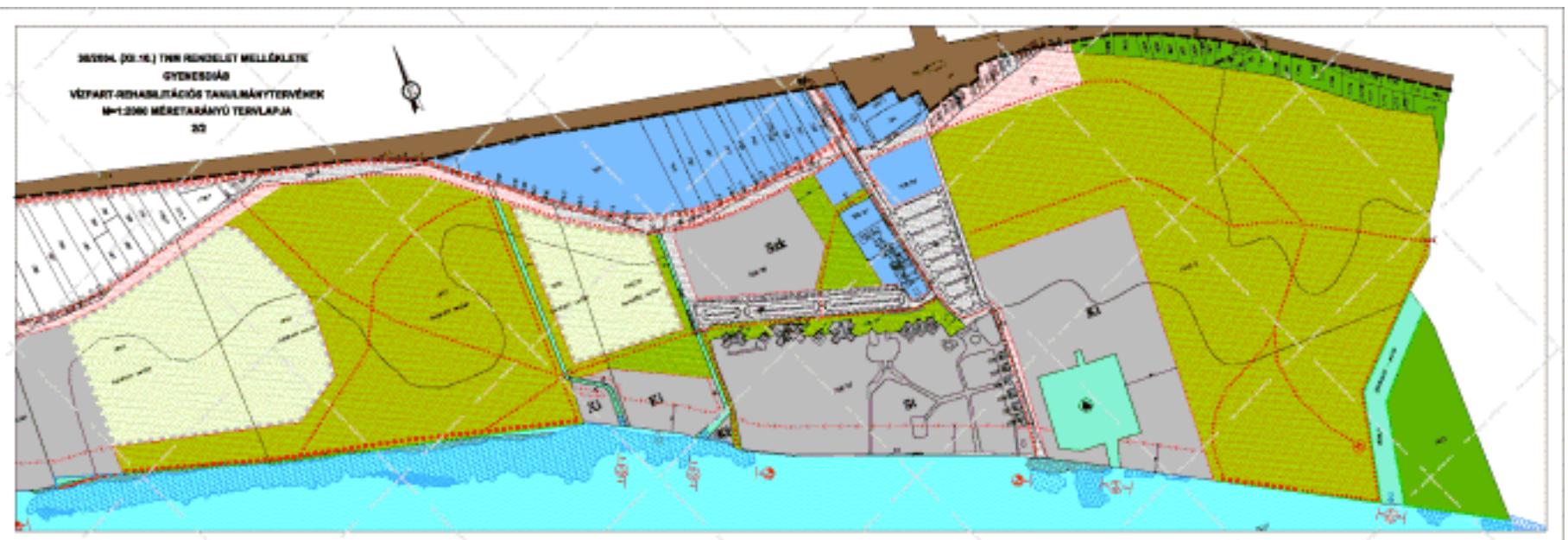
Sp = nagyterjedésű sportolási célú terület

Ki = kikötő területe

St = strandterület

**A tárca nélküli miniszter
31/2004. (XII. 10.) TNM
rendelete**

**Vonyarcvashegy
vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel
érintett területének lehatárolásáról
és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének
elfogadásáról***

A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról szóló 2000. évi CXII. törvény 58. § (2) bekezdése *a)* és *b)* pontjában kapott felhatalmazás, valamint a balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) előírásaival összhangban a következőket rendelem el:

1. §

Vonyarcvashegy vízpart-rehabilitációs tanulmánytervét e rendelet *mellékletével* kiadom.

2. §

(1) A kormányrendeletben meghatározott vízpart-rehabilitációs szabályozási követelmények Vonyarcvashegy közigazgatási területén a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv M=1:2000 méretarányú tervlapján lehatárolt területre terjednek ki.

(2) A kormányrendeletben meghatározott szabályozási követelményeket az (1) bekezdés szerint lehatárolt tanul-

* A Magyar Közlöny a rendelet mellékletét képező eredeti M=1:2000 méretarányú tervlapok kicsinyített példányaikat tartalmazza. A rendelet mellékletének M=1:2000 méretarányú eredeti tervlapjait a Magyar Hivatalos Közlönykiadó által kiadott CD tartalmazza, amelyet az előfizetők kérésre megkapnak [telefon: 36 (1) 266-9290/237 és 238 mellék, fax: 338-4746; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357]. A rendelet mellékletét képező tervlapok eredeti méretarányú példányairól készült másolatok a sokszorosítás költségeinek térítésével megrendelhetők a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaságtól [1016 Budapest, Gellért-hegy u. 30–32. Telefon: 36 (1) 224-3100].

mányterv által meghatározott területfelhasználási egységekre kell alkalmazni.

3. §

(1) A helyi önkormányzat képviselő-testülete a zöldterületen lévő parti sétány területének megállapítása során eltérhet ezen területnek a melléklet szerinti vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben meghatározott, újonnan kialakítandó zöldterületen történő teljes vagy részleges kijelölésétől, ha a mellékletben megállapított, zöldterületen lévő parti sétány helyettesítésére olyan területen kerül sor, amely

a) a helyi önkormányzat tulajdonában lévő közterület, továbbá

b) a vízpart-rehabilitációs tanulmányterv szerint zöldterületek kijelölésére alkalmasnak és részlegesen összevont vagy összevont területfelhasználási kategóriaként szabályozott területnek minősül.

(2) E rendelet mellékletével kiadott vízpart-rehabilitációs tanulmánytervben megállapított különleges strandterületeken telekfelosztás és telekhatár rendezés nem végezhető.

4. §

A mellékletet képező vízpart-rehabilitációs tanulmányterv M=1:2000 méretarányú tervlapjának egy eredeti, hitelesített példányát – későbbi hozzáférés céljából – a Dokumentációs Központban helyezem el.

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) A rendelet előírásait a rendelet hatálybalépését követően indult államigazgatási ügyekben kell alkalmazni.

Dr. Kolber István s. k.,
regionális fejlesztésért és felzárkóztatásért felelős
tárca nélküli miniszter

Melléklet a 31/2004. (XII. 10.) TNM rendelethez

Vonyarcvashegy vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének M=1:2000 méretarányú tervlapja

St = strandterület

- vízgazdálkodási terület tómedren kívül

- vízgazdálkodási terület a tómederben

- mezőgazdasági terület

Összevont területfelhasználási egység

Részlegesen összevont területfelhasználási egység

Övezethatár azonos területfelhasználáson belül

A vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett terület határa

ALAPTÉRKÉPI ELEMEEK:

Közigazgatási határ

Belterületi határ

TÁJÉKOZTATÓ VIZSGÁLATI ELEMEEK:

Nádasterületek és minősítésük a nádaskataszter szerint (I.a, II.a, III.a, IV.a, V.a nádosztály)

Nádasterületek és minősítésük a nádaskataszter szerint (I.b, II.b, III.b, IV.b, V.b nádosztály)

Természetközeli növénytakarással fedett partmenti terület

Meglévő hajóállomás

Meglévő, engedéllyel rendelkező vitorlaskikötő, csónakkikötő

Meglévő, engedélyezés alatt levő kikötő

Meglévő parkoló

Szintbeni út–vasút-kereszteződés, gyalogos vasúti átkelő

Település felől érkező jelentős gépjármű, illetve gyalogos forgalom

Meglévő híd

Balatonba betorkolló vízbefolyás

Meglévő vízmű

Meglévő szennyvízáttemelő

Nemzeti park határa

Országos jelentőségű természetvédelmi terület határa

Meglévő helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa

Védett fa, fasor

Védett egyedi művi érték

Védett településrész határa

Védett régészeti terület határa

Védett egyedi tájérték

JAVASOLT ELEMEEK:

Tervezett természetvédelmi terület határa

Javasolt helyi jelentőségű természetvédelmi terület határa

Védelemre javasolt fa, fasor

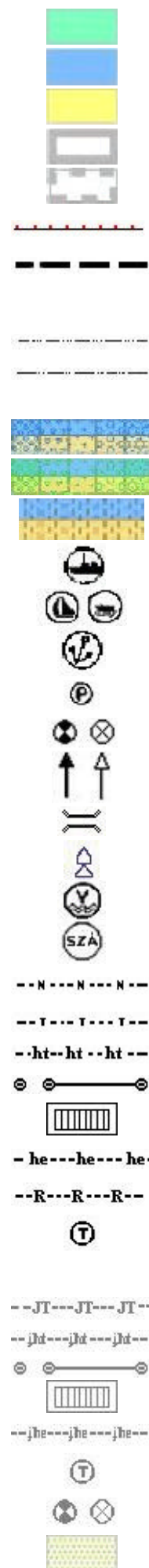
Védelemre javasolt egyedi művi érték

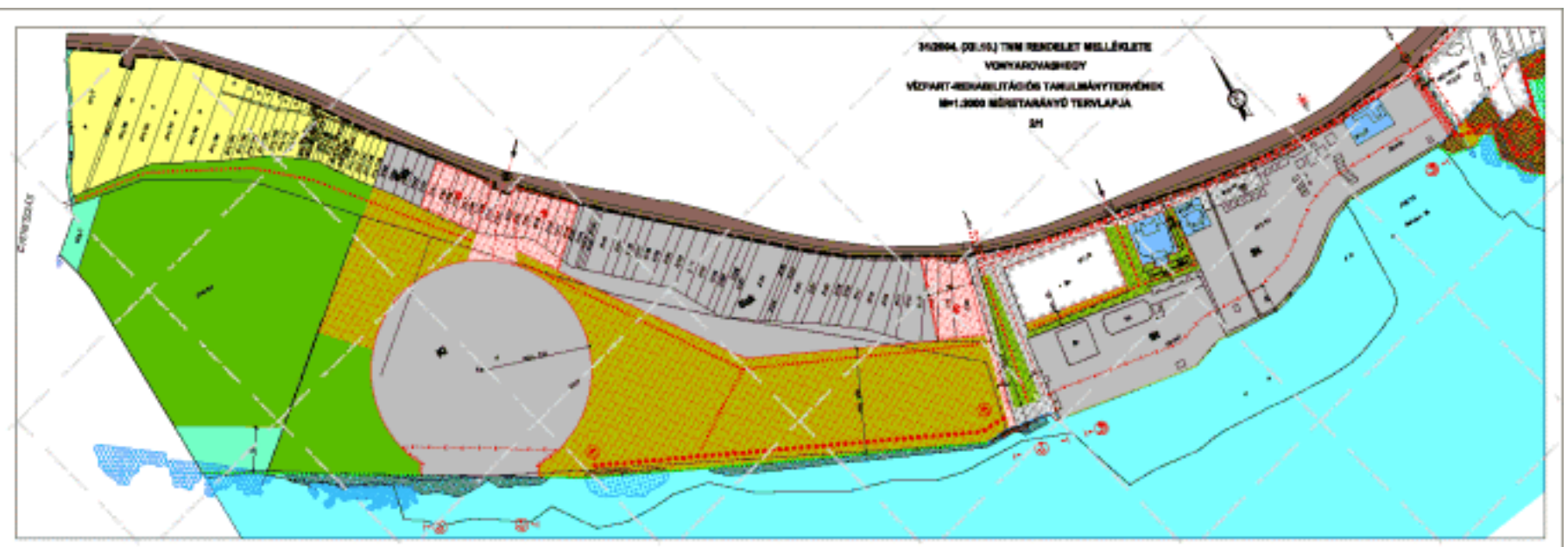
Védelemre javasolt településrész határa

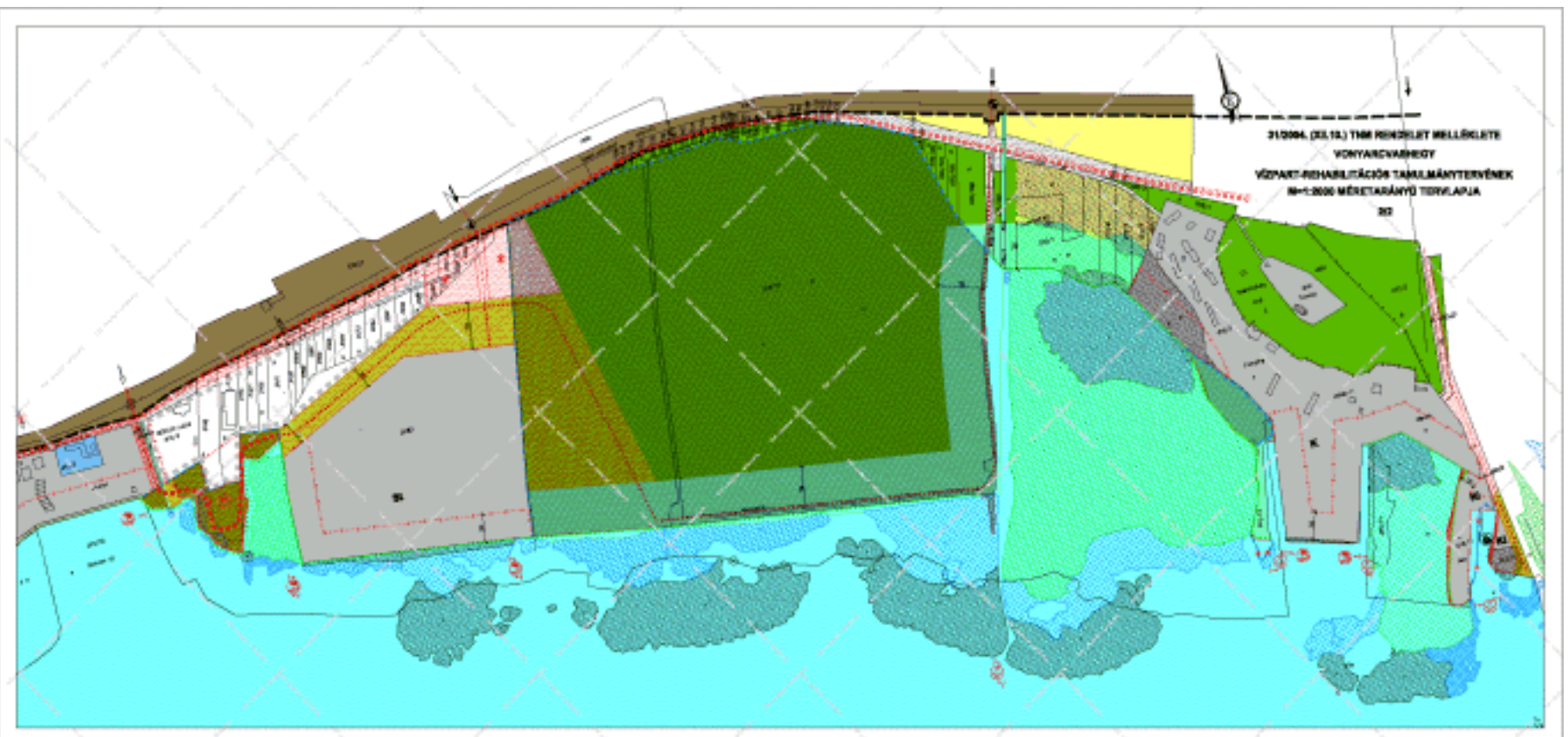
Védelemre javasolt egyedi tájérték

Javasolt szintbeni út–vasút-kereszteződés, javasolt gyalogos vasúti átkelő

Zöldterület kialakítására alkalmas terület

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 52/2004. (XII. 10.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabályi rendelkezések alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet 16. § (4) bekezdése, 20. § (5) bekezdése és 21. § (4) bekezdése alkotmányellenes, ezért ezeket a rendelkezéseket 2005. június 30. napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság a közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet 16. § (1) bekezdése, 20. § (3) és (4) bekezdése, a 21. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 27. § a)–i) pontjai alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az Alkotmánybírósághoz több indítvány és „alkotmányjogi panasz” is érkezett, amelyek a közúti járművezetők képzéséről, vizsgáztatásáról és szakképesítéséről szóló 20/1992. (VII. 21.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) számos rendelkezését támadták.

1. Az egyik indítványozó kérelmében az R. 16. § (4) bekezdése és a 27. § a) pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a jogállamiság alkotmányos elvével ellentétes az R.-nek az a szabályozása, miszerint jogszabályi

mérték hiányában, a jogalkalmazó párttalan mérlegelése alapján tetszőleges időre törölni lehet a gépjárművezetők oktatásával foglalkozó szakoktatót a névjegyzékből.

Az indítványozó azt is kifogásolta, hogy – az R. ugyan csak eljárás alá vont 27. § a) pontja alapján – a Közlekedési Főfelügyelet vezetője a vizsgázókra, a szakoktatókra és a vizsgáztatókra nézve kötelező tartalmú, általános magatartási szabályok megalkotására jogosult. Úgy vélte, hogy ez a jogalkotási felhatalmazás a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) rendelkezéseivel, ennek alapján pedig az Alkotmány 37. § (3) bekezdésével ellentétes.

2. Más indítványozók – együttesen előterjesztett, többször módosított és kiegészített kérelmükben – az R. több rendelkezését kifogásolták. Álláspontjuk szerint az R. 16. § (1) bekezdése, 20. § (3) bekezdése, valamint a 21. § (1) és (2) bekezdése az Alkotmány 8. § (2) bekezdés első fordulatába ütköznek, mivel nem törvényi szinten kötik feltételekhez a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához fűződő alkotmányos alapjog érvényesülését.

Az indítványozók – hasonló okok miatt – az R. 16. § (4) bekezdés a) és c) pontjait, a 20. § (4) bekezdés első mondatát, valamint a 21. § (4) bekezdés b) és c) pontjait ugyancsak az Alkotmány 8. § (2) bekezdés első fordulatába ütközőnek vélték.

Az indítványozók arra is hivatkoztak, hogy az R. 16. § (4) bekezdés b) pontja, a 20. § (4) bekezdés második mondata és a 21. § (4) bekezdés a) pontja az Alkotmány 8. § (2) bekezdés második fordulatába, valamint az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütköznek. Az említett rendelkezések a közlekedési hatóság számára – az indítványozói vélekedések szerint – úgy adnak lehetőséget a gépjárművezetők képzéséért felelős szakoktatók, vizsgabiztosok és iskola-vezetők szabályszegései szankcionálására, hogy nem határozzák meg „a szakmai vagy etikai kifogás jogcím tartalmát”, s azokat a körülményeket sem, hogy ezek a „kifogások mikor tekintendők súlyosnak”.

Az indítványozók szerint a közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter törvényi felhatalmazás hiányában a Közlekedési Felügyelet számára nem állapíthat meg hatáskört, ezért az R. 27. § a)–i) pontjai sértik az Alkotmány 2. § (1) bekezdését.

Az indítványozók utaltak arra is, hogy a miniszter olyan szabályozási hatáskör gyakorlására jogosítja fel a Közlekedési Főfelügyelet vezetőjét, „amelynek az azért sem tud eleget tenni, mert a szabályozás tárgyköre miatt jogalkotásra lenne szükség és a Közlekedési Főfelügyelet vezetője jogalkotási hatáskörrel nem rendelkezik”.

3. Az egyik indítványozó alkotmányjogi panaszt is előterjesztett. Úgy vélte, hogy az R. 21. § (4) bekezdés a) pontja sérti a Jat. 2. § c) pontját, a 15. § (2) bekezdését, valamint az Alkotmány 2. § (1) bekezdését és a 37. §

(3) bekezdését. Az indítványozói hivatkozás szerint a támadott előírás az iskolavezetői névjegyzékből való törlés szabályozásával alkotmányosértő módon teszi lehetővé a foglalkozás gyakorlásából való kizárást. Mivel az alkalmazandó joghátránynak az R. támadott szövegében „sem alsó, sem felső határa nincs ..., így egy naptól nyolcvan évig való törlés között bármi lehet a szankció”, a jogállamiság alkotmányos elve sérelmet szenved.

Az alkotmányjogi panasz az R. 27. § b) pontját is sérelmezte. Az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe és a 37. § (3) bekezdésébe ütközik tekintettel azt az előírást, amely a Közlekedési Főfelügyelet vezetőjét felhatalmazta a képzési és vizsgáztatási tevékenység végzéséhez kötelezően előírt dokumentumok köre meghatározására és azokból Bizonylati album kiadására. Az indítványban foglaltak alapján a Közlekedési Főfelügyelet vezetőjének nincs lehetősége normatív aktus kibocsátására.

4. Az Alkotmánybíróság az indítványok benyújtását követő jogszabályi változásokra tekintettel az indítványok fenntartásával kapcsolatos nyilatkozatokra hívta fel az indítványozókat.

Az indítványozók a rendelkezésükre állt határidőn belül az R. alkotmányellenesnek vélt rendelkezései tekintetében benyújtott kérelmüket „annak indokai tekintetében is, teljes egészében” fenntartották. Mivel az indítványozók által felvetett alkotmányossági kérdések az R. hatályos szabályozásai vonatkozásában is fennállnak, ezért az Alkotmánybíróság – eddigi gyakorlatát követve [137/B/1991. AB határozat, ABH 1192, 456, 457.] – az alkotmányossági vizsgálatot e rendelkezések tekintetében folytatta le.

5. Az Alkotmánybíróság döntése kialakítása során azt is vizsgálta, hogy az indítványozó által benyújtott alkotmányjogi panasz megfelel-e az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 48. §-ában meghatározott követelményeknek.

Az Abtv. 48. § (2) bekezdése kimondja, hogy az alkotmányjogi panaszt a jogerős határozat kézbesítésétől számított 60 napon belül kell benyújtani. Az indítványozó által az Alkotmánybíróság rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján megállapítható, hogy az R.-nek a Pest Megyei Bíróság 5.K. 26.244/2002/7. sz. jogerős ítéletében alkalmazott rendelkezései elleni alkotmányjogi panasz előterjesztésére a törvényes határidőn belül került sor.

Ha az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz hatáskörben jár el és az alkalmazott jogszabály alkotmányellenességét megállapítja – a jogszabály alkotmányellenességéből eredő jogkövetkezmény levonásán túl – az Abtv. 48. §-a, illetve 43. § (4) bekezdése szerint lehetősége van az indítványozó ügyében az alkalmazási tilalom elrendelésére. Mivel az alkotmányjogi panasz előterjesztője alkalmazási tilalom iránti kérelmet nem terjesztett elő, az

Alkotmánybíróság ezt az indítványt is utólagos normakontroll iránti kérelemnek tekintette.

II.

Az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglalt döntését a következő jogszabályi előírásokra alapozta.

1. Az Alkotmány 2. § (1) bekezdése szerint „[a] Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[a] Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

Az Alkotmány 37. § hivatkozott (3) bekezdése kimondja: „A Kormány tagjai feladatuk ellátása körében rendeleteket adhatnak ki. Ezek azonban törvénnyel, vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek. A rendeleteket a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

Az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdése megállapítja: „A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához.”

2. A Jat. 2. §-ának az indítványban hivatkozott c) pontja előírja: Az Országgyűlés törvényben állapítja meg „az állampolgárok alapvető jogait és kötelességeit, ezek feltételeit és korlátait, valamint érvényre juttatásuk eljárási szabályait”.

A Jat. 15. §-ának az indítványban ugyancsak említett (2) bekezdése így rendelkezik: „A szabályzás tárgykörébe tartozó alapvető jogok és kötelességek szabályozására nem lehet felhatalmazást adni”.

3. Az indítványok az R. következő rendelkezéseit érintették:

„16. § (1) Járművezető-képzést csak járművezetői szakoktatói névjegyzékbe (a továbbiakban: szakoktatói névjegyzék) felvett személy végezhet.”

„16. § (4) A szakoktatói névjegyzékből egy vagy több szakra vonatkozóan, meghatározott időre vagy véglegesen törölni kell azt:

a) aki a kötelező továbbképzésben nem vett részt és azt három hónapon belül nem pótolta;

b) akinek oktatói tevékenysége ellen az ellenőrzés, illetőleg a szakfelügyelet során súlyos szakmai vagy etikai kifogások merültek fel;

c) akinek vezetői engedélyét visszavonták, vagy akit járművezetéstől eltiltottak, illetőleg aki utánképzési kötelezettségének nem tett eleget;

d) aki a 16/A. §-ban foglalt, az oktatással eltöltött idővel kapcsolatos előírásokat megszegte.”

„20. § (3) A vizsgabiztosi névjegyzéket illetékességi területükön a felügyeletet vezetik. Az országos névjegyzékből törölt személyeket a területi névjegyzékből is törölni kell.

(4) A vizsgabiztos köteles a KFF által szervezett továbbképzésen részt venni.

(5) Meghatározott időre vagy véglegesen törölni kell a vizsgabiztosi névjegyzékből azt,

a) aki a kötelező továbbképzésen nem vett részt, és azt három hónapon belül nem pótolta;

b) akinek a vizsgabiztosi tevékenységével kapcsolatban súlyos szakmai vagy etikai kifogások merültek fel;

c) akinek a vezetői engedélyét visszavonták, vagy akit járművezetéstől eltiltottak, illetőleg aki utánképzési kötelezettségének nem tett eleget.”

„21. § (1) Képzési tevékenység csak az iskolavezetői névjegyzékbe felvett iskolavezető irányításával folytatható.

(2) A felügyelet iskolavezetői névjegyzékbe veszi fel azt az iskolavezetői végzettséggel rendelkező jelentkezőt, aki

a) büntetlen előéletű;

b) nem áll bármely felügyeletnél vezetett iskolavezetői névjegyzékből való törlés hatálya alatt;

c) a külön jogszabályban megállapított névjegyzékbe vételi díjat befizette.

[...]

(4) Meghatározott időre vagy véglegesen törölni kell az iskolavezetői névjegyzékből azt,

a) akinek tevékenysége ellen az ellenőrzés, illetőleg a szakfelügyelet során súlyos szakmai vagy etikai kifogások merültek fel;

b) akinek vezetői engedélyét visszavonták, vagy akit a járművezetéstől eltiltottak, illetőleg utánképzési kötelezettségének nem tett eleget;

c) aki az évenkénti szakmai továbbképzésen nem vett részt, és azt három hónapon belül nem pótolta.”

„27. § A KFF vezetője a külön jogszabályok és e rendelet alapján

a) szabályozza a képzés részletes tartalmi követelményeit;

b) jóváhagyja az egyes járműkategóriákhoz, illetőleg tantárgyakhoz előírt tansegédleteket, meghatározza az egyes tantárgyak hallgatása alóli mentesítések alapjául szolgáló képesítések körét;

c) meghatározza a vizsgáztatás módszereit, feltételeit és az abban közreműködők feladatait;

d) meghatározza a képzési és vizsgáztatási tevékenység végzéséhez kötelezően előírt dokumentumok körét és azokról „Bizonylati albumot” ad ki;

e) meghatározza a szakoktatói képesítésnek megfelelő szakirányú végzettségeket;

f) meghatározza a szakoktatói és az iskolavezetői felsőfokú szaktanfolyam, valamint a 22. § (1) bekezdése szerinti szaktanfolyamok engedélyezésének feltételeit, a felvételi vizsga, a képzés, a vizsgák és a továbbképzések tartalmát és módszereit, az egyes tantárgyak hallgatása alóli felmentések alapjául szolgáló képesítések körét, valamint a

szaktanfolyamokon oktató előadókkal szemben támasztott követelményeket;

g) szabályozza a szakoktatók és az iskolavezetők továbbképzését;

h) meghatározza, hogy az iskolavezetői képesítés megszerzéséhez mely vizsgatárgyaknál ismerhető el más – megszerzett – szakirányú képesítés;

i) szabályozza a szakfelügyelet működését;”

4. Az R. 20 §-ának az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:

„20. § (1) A vizsgabiztosokat a Szakmai Vizsgabizottság vizsgabiztosai vizsgáztatják.

(2) Vizsgabiztosi vizsgára az bocsátható, aki a 19. § (1) bekezdésében megjelölt tanfolyamot elvégezte.

(3) A vizsgabiztosi névjegyzéket illetékességi területükön a felügyeletet vezetik. Az országos névjegyzékből törölt személyeket a területi névjegyzékből is törölni kell.

(4) A vizsgabiztos köteles a KFF által szervezett továbbképzésen részt venni. Azt, aki a továbbképzésen nem vesz részt és azt egy éven belül nem pótolja, illetőleg a tevékenységére vonatkozó szabályokat súlyosan megszegi, a vizsgabiztosi névjegyzékből a felügyelet törli.”

III.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványok és az alkotmányjogi panasz részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság eljárása során elsőként azt vizsgálta, hogy az R.-nek a szakoktatók, a vizsgabiztosok és az iskolavezetők névjegyzékből való törlésére vonatkozó előírásai [16. § (4) bekezdése, 20. § (5) bekezdése, az indítvány benyújtásakor 20. § (4) bekezdés második mondata és 21. § (4) bekezdése] sértik-e az Alkotmánynak a jogbiztonság védelmére vonatkozó rendelkezését.

Az eljárás alá vont előírások az indítványozók szerint a jogállamiságot sértő módon teszik lehetővé a gépjárművezetők oktatása terén működő szakoktatók, vizsgabiztosok és iskolavezetők kizárását az általuk végzett tevékenységből. A vizsgált rendelkezések ugyanis a mérlegelésben orientáló, részletes szabályok nélkül „meghatározott időre, vagy véglegesen” engedik meg az érintettek névjegyzékből való törlését.

Az Alkotmánybíróság már több döntésében, elvi jelleggel a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) hívta fel a figyelmet a jogállamiságnak arra az alkotmányos követelményére, hogy – mivel a jogbiztonság szorosan a jogállamisághoz kapcsolódik – a jogbiztonság „az államtól és elsősorban a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára ... előre láthatóak legyenek.” (ABH 1992. 77, 84.) A 75/1995. (XII. 21.) AB határozat pedig rámutatott arra, hogy „a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének a kiszámíthatóságát is”.

(ABH 1995. 376, 383.) Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban utalt arra is, hogy „az alkotmányos jogállam a jogsértésekre csak jogállami módon reagálhat”. (ABH 1992. 77, 84.)

Ebből az igényből fakad az a követelmény is, hogy valamely joghátrány kiszabásakor a jogalkotó köteles olyan feltételeket megállapítani, amelyek alkalmazásával kiszámíthatóvá válik a döntés. A 19/1999. (VI. 25.) AB határozatában az Alkotmánybíróság részletesen kifejtette, hogy a mérlegelést kívánó esetekben az előzetesen elhatározott és mindenki által megismerhető szempontok nélküli döntési jogkör önmagában is a jogbiztonság jelentős sérelmét eredményezi. (ABH 1999. 150, 155.)

Az R. támadott szabályaival a jogalkotó nagyon széles, lényegét tekintve diszkrecionális jogkört biztosít, amelynek alapján a jogalkalmazó minden normatív jellegű korlátozás nélkül dönthet a névjegyzékből való törlés időtartamáról. A jogalkalmazó közlekedési hatóság számára az R. vizsgált rendelkezéseiben biztosított ilyen széles mérlegelési jogkör pedig kiszámíthatatlanná teszi a joghátrányok tartamát.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az a körülmény, hogy a jogalkotó a gépjárművezető-képzés területén a szakoktatókkal, a vizsgabiztosokkal és az iskolavezetőkkel szemben meghatározott követelmények megsértése esetén alkalmazható joghátrányok feltételeit, a mérlegelés szempontjait nem határozta meg, alkotmányosságot eredményezett. A jogbiztonság alkotmányos követelményével ellentét az R. 16. § (4) bekezdésébe, 20. § (5) bekezdésébe és 21. § (4) bekezdésébe foglalt az az előírás, amely oly módon teszi lehetővé meghatározott időre vagy véglegesen a szakoktató, a vizsgabiztos és az iskolavezető névjegyzékből való törlését, hogy nem szabályozta a mérlegelés körülményeit, feltételeit.

Az Alkotmánybíróság azért az R. alkotmányellenes szövegrészt tartalmazó 16. § (4) bekezdését, 20. § (5) bekezdését és a 21. § (4) bekezdését teljes egészében az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközőnek minősítette és azokat megsemmisítette. Az Abtv. 43. § (4) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes rendelkezéseket – a jogbiztonságra tekintettel – jövőbeni hatállyal semmisítette meg. Ennek megfelelően a jogalkotónak megvan a lehetősége arra, hogy 2005. június 30. napjáig a megsemmisített rendelkezések helyébe alkotmányos szabályozást iktasson.

Mivel az Alkotmánybíróság az említett rendelkezéseket teljes egészében megsemmisítette, így az ezekben foglalt más szövegrészek (pl. a súlyos szakmai vagy etikai kifogásokra utaló előírások) alkotmányosságát már nem vizsgálta. Az Alkotmánybíróság – állandó gyakorlatának megfelelően – eltekintett a megsemmisített előírások más alkotmányi szabályokba – így a 8. § (2) bekezdésébe – való ütközése vizsgálatától is. [61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997. 361, 364.; 16/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000. 425, 429.; 56/2001. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2001. 478, 482.]

2. Az Alkotmánybíróság az R. e határozat rendelkező részében megsemmisített előírásain túl támadott további előírásai alkotmányosságát két szempontból vizsgálta.

2.1. Az indítványozók az R. 16. § (1) bekezdését, a 20. § (3) és (4) bekezdését, továbbá a 21. § (1) és (2) bekezdését azért támadták, mivel úgy vélték, hogy ezek a szabályozások a foglalkozás szabad megválasztásához való alkotmányos alapjogot nem törvényi szinten korlátozzák.

Az Alkotmánybíróság a 21/1994. (IV. 16.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.1.) részletesen kifejtette a foglalkozáshoz való alapjog természetére és korlátozhatóságára vonatkozó álláspontját. Eszerint ez az alapjog a szabadságjogokhoz hasonló védelemben részesül az állami beavatkozások és korlátozások ellen. A korlátozások alkotmányossága azonban más-más mérce alapján minősíthető aszerint, hogy a foglalkozás gyakorlását vagy annak szabad megválasztását korlátozza-e az állam. Ez utóbbin belül is különbözik a megítélés az adott foglalkozásba kerülés szubjektív, illetve objektív korlátokhoz kötésének megfelelően. A foglalkozáshoz való jogot az veszélyezteti a legsúlyosabban, ha az illető tevékenységtől az érintett el van zárva, azt nem választhatja. (ABH 1994. 117, 121.)

Az Alkotmány 70/B. § idézett (1) bekezdéséből és az Abh.1. kapcsolódó megállapításaiból kitűnik, hogy a foglalkozáshoz való jog alkotmányos alapjog.

Az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint az alapvető jogokra vonatkozó szabályokat a törvény állapítja meg, az alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja. Az Alkotmánybíróság már több döntésében, így elvi jelleggel a 64/1991. (XII. 17.) AB határozatában felhívta a figyelmet arra is, hogy „nem mindenfajta összefüggés az alapjogokkal követeli meg a törvényi szintű szabályozást. Valamely alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is. Közvetett és távoli összefüggés esetében azonban elegendő a rendeleti szint is.” (ABH 1991. 297, 300.)

Az R. 16. § támadott (1) bekezdése arra utal, hogy járművezető-képzést csak a szakoktatói névjegyzékbe felvett személy végezhet, a 20. § (3) bekezdése a vizsgabiztosi névjegyzék vezetésére, e § (4) bekezdése pedig a vizsgabiztost terhelő kötelező továbbképzésre vonatkozó rendelkezést tartalmaz. A 21. § ugyancsak sérelmezett (1) bekezdésének megfelelően képzési tevékenység csak az iskolavezetői névjegyzékbe felvett iskolavezető irányításával folytatható; e § (2) bekezdése az iskolavezetői névjegyzékbe való felvétel feltételeit állapítja meg.

A 60/1993. (XI. 29.) AB határozat már rámutatott arra, hogy az államnak az élethez, egészséghez, biztonságához való jog tiszteletben tartására és védelmére irányuló kötelezettségéből számos, a közúti közlekedés szabályaiba foglalt korlátozó jellegű előírás megalkotásának szükségessége következik. (ABH 1993. 507, 510.)

Az említettekhez hasonló jellegű, a közlekedés biztonsága érdekében szükséges korlátozásoknak tekintendők az R.-nek a közlekedés résztvevőinek képzésével, vizsgáztatásával foglalkozók felkészítésével, nyilvántartásával kapcsolatos, eljárás alá vont rendelkezései is.

Az Abh.1. már felhívta a figyelmet arra, hogy „a vizsgák megkövetelése elvileg mindig szükséges feltétele egy foglalkozási ágba kerülésnek, hacsak nem tökéletesen szakképzetlen segéd munkásról van szó.” (ABH 1994. 117, 123.)

A szakoktatókat, vizsgáztatókat és iskolavezetőket érintő képzési és nyilvántartási kötelezettségek garanciális jelentőségű szakmai és célszerűségi szempontokon alapulnak, amelyek a foglalkozáshoz való alkotmányos alapjog lényeges tartalmával csak távoli összefüggésben vannak.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az R. 16. § (1) bekezdése, 20. § (3) és (4) bekezdése, valamint 21. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseit nem tekintette az Alkotmány 70/B. § (1) bekezdésébe ütközőnek, ezáltal a 8. § (2) bekezdésébe, sem a Jat. 2. § c) pontja és 15. § (2) bekezdése megsértésének, ezért az alkotmányellenességük megállapítására és megsemmisítésére irányuló kérelmeket elutasította.

2.2. Az R. 27. § a)–i) pontja alkotmányellenessége megállapítását az indítványozók – e § b) pontját az alkotmányjogi panasz előterjesztője is – azért támadták, mert ezek a rendelkezések a Közlekedési Főfelügyelet vezetőjének normatív aktus kiadására, s miniszteri rendeletben, törvényi felhatalmazás hiányában adtak felhatalmazást.

Az Alkotmánybíróság az e tárgykörre vonatkozó álláspontja kialakításakor tekintettel volt arra, hogy a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Köt.v.) 18. § (2) bekezdése a következő rendelkezést tartalmazza:

„A közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek tanfolyami képzése, továbbképzése és utánképzése a közlekedési hatóság engedélye alapján végezhető. A tanfolyami képzést, továbbképzést és utánképzést a közlekedési hatóság ellenőrzi, illetőleg ellátja annak szakfelügyeletét.”

Az egységes közlekedési hatósági szervezet feladat- és hatásköréről szóló 231/1997. (XII. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm.r.) 1. § (1) bekezdése megállapítja:

„A közúti és a vasúti közlekedéssel, valamint a hajózással kapcsolatos közlekedési hatósági feladatokat – a HM vagyongazdálkodásában lévő ingatlanokon megvalósuló katonai célú létesítményekre vonatkozó hatósági feladatok kivételével – a Kormány által létrehozott, a közlekedési és vízügyi miniszter irányítása alatt működő egységes közigazgatási szerv látja el, amelynek területi szervei a megyei (fővárosi) közlekedési felügyeletek (a továbbiakban: területi felügyeletek) és a Központi Közlekedési Felügyelet (a továbbiakban: KKF), míg e szervek felett az irányítást és az általuk, valamint a Polgári Légiközlekedési Hatóság (a továbbiakban: PLH) által hozott határozatok esetében a másodfokú hatósági feladatokat ellátó központi hivatal a Közlekedési Főfelügyelet (a továbbiakban: Főfelügyelet).”

A Korm.r. 3. § (1) bekezdés a) pontja szerint a Főfelügyelet felügyeleti jogkörében „[a] közlekedési ágazat hatósági jellegű szakképzései tekintetében – külön jogszabályban meghatározott szakmai képzések és szakképesítések követelményrendszere alapján – meghatározza a szaktanfolyamok továbbképzések tantárgyait, tanterveit, vizsgakövetelményeit, kinevezi a vizsgabiztosokat, lebonyolítja a vizsgáztatást, felügyeli és ellenőrzi a tanfolyami képzést”.

A Korm.r. 5. § a) pontja alapján a Főfelügyelet végzi a járművezető-képzés tananyagai és tansegédletei szakmai tartalmának meghatározását.

A Köt.v., a Korm.r. és az R. idézett rendelkezései összehasonlításból kitűnik, hogy a Közlekedési Főfelügyelet vezetője nem miniszteri rendelet, hanem a Köt.v. és a Korm.r. felhatalmazása alapján látja el az R. 27. § a)–i) pontjaiban meghatározott, a gépjárművezető-képzéssel, vizsgáztatással, a szakoktatókkal, vizsgáztatókkal, iskolavezetőkkel kapcsolatos követelmények megállapításával, nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat.

Az Alkotmánybíróság eljárása során tanulmányozta a Közlekedési Főfelügyelet által megküldött, az R. 27. § a)–i) pontjaiban megjelölt dokumentumokat, így a gépjárművezető-képzés részletes tartalmi követelményeit, a vizsgáztatás módszereit, feltételeit és az abban közreműködők feladatait meghatározó szabályzatokat, a Bizonylati albumot, a különböző oktatói és iskolavezetői képzésekkel kapcsolatos követelményeket. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy mindezek – jellegüknél fogva – technikai típusú szabályzatok, formanyomtatványok, iratmin-ták, valamint az azokhoz kapcsolódó tájékoztatók, amelyeknek normatív tartalma nincs. Az említett dokumentumok kiadásával tehát a Közlekedési Főfelügyelet vezetője jogalkotási feladatot nem láthat el.

A vázoltak alapján az Alkotmánybíróság az R. 27. § a)–i) pontjaiba foglalt előírásokat nem minősítette az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe, sem a 37. § (3) bekezdésébe ütközőnek, s ezért a megsemmisítésükre irányuló kérelmet elutasította.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszkyné
dr. Vasadi Éva s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 673/B/1997.

Az Alkotmánybíróság 53/2004. (XII. 10.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság önkormányzati rendelet alkotmányellenessége megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Siófok Város Önkormányzatának a Siófok város helyi építési szabályzatáról szóló 12/1999. (IV. 23.) számú rendelete 39. § (2) bekezdése alkotmányellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

A Somogy Megyei Közigazgatási Hivatal vezetője Siófok Város Önkormányzatának a Siófok város helyi építési szabályzatáról szóló 12/1999. (IV. 23.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 39. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kezdeményezte. Az indítványozó a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 99. § (2) bekezdés a) pontja alapján fordult az Alkotmánybírósághoz, mivel az Ör. 39. § (2) bekezdésével kapcsolatos törvényességi felhívásában foglaltakkal a képviselő-testület nem értett egyet.

Az indítványozó az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.), valamint a telekalakítási és építési tilalom elrendeléséről szóló 3/1998. (II. 11.) KTM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) előírásait sértőnek tartja az Ör. azon előírását, amely – néhány kivétellel – megtiltja az építési tevékenységet a nyári időszakban. A képviselő-testület álláspontjával ellentétben, mely szerint „az Étv. 38–43. §-aiban szabályozott építőipari kivitelezési tevékenység – környezetvédelmi és idegenforgalmi célú – időleges korlátozásáról van szó”, az indítványozó szerint „az építési munkák nyári időszakban való megtiltása tartalmilag építési tilalmat jelent, aminek azonban ... nincsenek meg az ... [Étv.] 20. § (1) bekezdésében írt anyagi feltételei, és az elrendelés az Étv. 20. § (3) bekezdése szerinti eljárási, formai szabálynak sem felel meg”. Az Ör. 39. § (2) bekezdése ezért az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközik, továbbá korlátozza az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogot.

II.

1. Az Alkotmány rendelkezései:

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.”

„44/A. § (2) A helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.”

2. Az Étv. érintett rendelkezései:

„20. § (1) A településrendezési feladatok megvalósítása, továbbá a természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében az érintett területre változtatási, telekalakítási, illetőleg építési tilalom (a továbbiakban együtt: tilalom) rendelhető el.

...

(3) A településrendezési feladatok megvalósulása érdekében önkormányzati rendelettel elrendelt tilalmat vagy annak megszüntetését – a változtatási tilalom kivételével –

az első fokú építésügyi hatóság az érintettekkel határozattal közli.

(4) A természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében törvényben meghatározott esetekben az arra illetékes államigazgatási szerv megkeresésére, az építésügyi hatóságnak határozattal el kell rendelnie a telekalakítási, illetőleg építési tilalmat.

(5) A határozatban meg kell jelölni azt az érdeket, amelynek érvényre juttatását a tilalom szolgálja, továbbá azt, akinek az érdekében a tilalmat elrendelik.

...

„62. § (2) Felhatalmazást kap a miniszter arra, hogy

a) a telekalakítás, a telekalakítási és építési tilalom elrendelése, továbbá a cseretelekadás részletes szakmai szabályait,

...

rendelettel állapítsa meg.”

3. Az Ör. indítvánnyal támadott rendelkezése:

„39. § (2) A Balaton-part és a 7-es főút közötti területen július 1. és augusztus 31. között – az élet- és balesetveszély-, valamint a hibaelhárítási, továbbá a halaszthatatlan városrekonstrukciós munkák kivételével – építési tevékenységet folytatni nem szabad.”

III.

Az indítvány megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság az indítvány elbírálásához először a vitatott rendelkezés jelentését tisztázta. Az indítványozó az alkotmányellenességet arra alapította, hogy a támadott rendelkezés – tartalma alapján – építési tilalom. Az önkormányzat érvelése szerint azonban ebben az esetben nem építési tilalomról, hanem kizárólag „az Étv. 38–43. §-aiban szabályozott építőipari kivitelezési tevékenység – környezetvédelmi és idegenforgalmi célú – időleges korlátozásáról van szó”.

Az Étv. az építési munka mint gyűjtőfogalom alatt a következő tevékenységeket érti: telekalakítás, építmény, építményrész, épületegyüttes megépítése, átalakítása, bővítése, felújítása, helyreállítása, korszerűsítése, lebontása, elmozdítása, illetve használatbavétele, fennmaradása vagy a rendeltetésének megváltoztatása [34. § (1) bekezdése]. Az Étv. taxatív megározza azt is, hogy az építési tilalom alá eső területeken – a tilalom ellenére – milyen építési munkák végezhetők el mégis. Ezek: a jövőbeni rendeltetésnek megfelelő terület-előkészítő építési; a bontási; az építészeti örökség védelme, a régészet, illetőleg a környezet- vagy a természetvédelem érdekében szükséges építési; a meglévő építménynek állagmegóvási, valamint a terület jövőbeni rendeltetésének megfelelő átalakításával, korszerűsítésével, bővítésével kapcsolatos építési munkák; továbbá a meglévő lakóépület új, önálló lakást nem eredményező átalakítása, legfeljebb egy alkalommal 25 m²-rel történő bővítése és felújítása [22. § (2) bekezdése].

Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Ör. érintett rendelkezése, amely az élet- és balesetveszély, valamint a hibaelhárítási, továbbá a halaszthatatlan városrekonstruk-

ciós munkák kivételével megtilt mindenféle más építési tevékenységet, tartalmát tekintve építési tilalomnak minősül. Az Alkotmánybíróság szerint ebből a szempontból irreleváns, hogy a tilalom elrendelésének mi a célja és milyen időtartamra szól.

2. Az önkormányzat jogalkotási hatáskörét az Alkotmány, a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) és az Ötv. szabályozza. Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. A Jat. meghatározza a jogforrási hierarchiát [1. § (1)–(2) bekezdése] és megállapítja az önkormányzati rendeletalkotás kereteit is, miszerint az önkormányzat törvény, törvényerejű rendelet felhatalmazása alapján, illetve a magasabb szintű jogszabályban nem szabályozott társadalmi viszonyok rendezésére alkothat rendeletet (10. §). Az Ötv. 16. § (1) bekezdése lényegében ez utóbbi szabályozást ismétli meg.

Az indítvány alapján az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a támadott rendelkezéssel érintett tárgykörben van-e törvényi vagy más magasabb jogforrási szintű szabályozás; illetőleg annak megalkotására az önkormányzatnak volt-e felhatalmazása. Az Alkotmánybíróság megállapította: törvény, illetőleg miniszteri rendelet rendezi azokat a társadalmi viszonyokat, amelyeket az önkormányzati rendelet is szabályoz. Az Ét. kimondja ugyanis, hogy településrendezési feladatok megvalósítása és természeti, környezeti veszélyeztetettség megelőzése érdekében rendelhető el – egyebek mellett – az építési tilalom [20. § (1) bekezdés]. Az Ét. értelmében az építési tilalom – beleértve a településrendezési feladatok megvalósulása érdekében önkormányzati rendelettel elrendelt tilalmat is – határozattal kell közölni, illetőleg elrendelni [20. § (3) és (4) bekezdései]. Az Ét. – miként az Alkotmánybíróság a fentiekben már idézte – azt is meghatározza, hogy az építési tilalom alá eső területen milyen építési munkák végezhetők [22. § (2) bekezdés a)–e) pontok]. Az Ét. felhatalmazza a minisztert, hogy az építési tilalom elrendelése részletes szakmai szabályait rendeletben állapítsa meg [62. § (2) bekezdése]. E felhatalmazás alapján került kiadásra a Rendelet. A Rendelet – egyebek mellett – meghatározza az építési tilalom elrendelése ügyében első és másodfokon eljáró szerveket [1. § (2) bekezdés], a tilalom érvényességét (2. §), kérelemre induló eljárás esetén a kére-

lem tartalmát és mellékleteit (3. §), a tilalmat elrendelő határozat tartalmát (4. §) és az értesítendők körét (5. §), valamint a tilalom megszüntetése esetén követendő eljárást (6. §). Az önkormányzatok az Ét.-ben kizárólag arra kaptak jogalkotói felhatalmazást, hogy településrendezési feladatok megvalósulása érdekében rendelkezzenek el meghatározott területen építési tilalmat [20. § (3) bekezdés].

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította: Siófok Város Önkormányzata az Ör. 39. § (2) bekezdésében a környezetvédelmi és idegenforgalmi célból, az Ét. és a Rendelet előírásaitól eltérő építési tilalom kimondásával túllépte a Jat. 10. §-ában és az Ötv. 16. § (1) bekezdésében szabályozott rendeletalkotási jogkörét. A törvényi felhatalmazás nélkül, magasabb szintű jogszabályokkal ellentétes önkormányzati rendeleti rendelkezés az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközik, ezért az Ör. 39. § (2) bekezdését az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

3. Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az indítvánnyal érintett rendelkezést az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésének megsértése miatt megsemmisítette, eddigi gyakorlatát követve [31/1991. (VI. 5.) AB határozat, ABH 1991, 133, 136.; 27/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993, 444, 451.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 37, 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.; 15/2000. (V. 24.) AB határozat, ABH 2000, 420, 423.; 21/2001. (VI. 21.) AB határozat, ABH 2001, 231, 236.], annak az Alkotmány 13. § (1) bekezdésével való összefüggését már nem vizsgálta.

Az Alkotmánybíróság a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Erdei Árpád s. k.,

alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,

előadó alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky

dr. Vasadi Éva s. k.,

alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 535/H/2000.

04187

9770076240143

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönnyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2004. évi éves előfizetési díj: 73 140 Ft. Egy példány ára: 161 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

04.3296 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.